

Latvijas Kultūras akadēmija
Audiovizuālā un Teātra mākslas katedra

“Diplomdarbs”

Bakalaura darbs
Teorētiskais pielikums

Autors:
Akadēmiskās bakalaura/maģistra augstākās izglītības programmas “Mākslas”
Tv un Video operatori apakšprogrammas
4. kursa students Jānis Reinfelds
(ID Nr. 20080607)

Darba vadītājs/a:
Doc. Valdis Eglītis

/paraksts/

Rīga
2014

Satura rādītājs

- 1.1 Ievads
- 1.2 Sižeta izklasts
- 1.3 Režisora paskaidrojums par filmas ideju, stilu, struktūru, un vizuālo risinājumu
- 1.4 Projekta nepieciešamības pamatojums
- 1.5 Sagatavošanās
- 1.6 Izdevumu tāmes sastādīšana
- 1.7 Radošās grupas izveide
- 1.7 Kadrējumi
- 1.8 Filmas stils
- 1.9 Filmas stils
- 1.10 Filmēšanas vietu izvēle
- 1.11 Filmēšanas laika noteikšana
- 1.12 Aktieru atlase
- 1.13 Kalendārā plāna gatavošana
- 1.14 Tehniskais risinājums
- 1.15 Kopējais tehniskais saraksts
- 2.1 Ražošanas posmos
- 1. Posms INT. 4 dienas
Aleksandra dzīvoklis
- 2. Posms INT. 2 dienas
Annas dzīvoklis
- 3. Posms EXT
  - 1. diena EXT
  - 2. diena EXT
  - 3. diena EXT
  - 4. diena EXT
  - 5. Diena INT. Naktsklubs
  - 6. diena EXT. Jūras krasts, mežs pie tā
- 2.2 Filmas montāža
- 2.3 Kopsavilkums
- 2.4 Pielikums

Ievads

“Diplomdarbs” ir autobiogrāfisks stāsts par dramaturģijas studentu Aleksandru, kurš emocionāli salūzt, kad draudzene viņu pamet ar citu puisi. Ieliekot savu privāto dzīvi savā radošajā darbā un redzot ar sevi notiekošo no malas, viņš sāk saprast savu problēmu patiesos cēlo.

1. Sižeta izklāsts

Aleksandrs ir ceturtā kursa dramaturģijas students. Meklējot iedvesmu savam nobeiguma darbam, viņš kopā ar saviem kursabiedriem dodas psihedēliskā halucinogēno sēņu “ceļojumā”. Lieki piebilst, ka iedvesma Aleksandru neapciemo – vismaz ne tādā formā, kā jaunietis to ir gaidījis.

Īstais ceļojums sākas, Aleksandram atgriežoties mājās, kur to sagaida, viņa draudzene, Anna, kas īsi un lakoniski paziņo, ka starp viņiem viss esot beidzies – ir parādījušies trešais, precīzāk, Aleksandrs ir pārtapis par šo “trešo”. Mēs neko nezinām par Annu – viņa vairās, gan Aleksa, gan kameras objektīva skatiena. Viens gan jau pēc neliela brīža top skaidrs – meitene jaunietim ir ļoti nozīmīga.

Pēc kāda laika Aleksandrs ir pārvācies dzīvot pie sava kursabiedra, Krustapa. Tā vietā, lai kaut ko darītu savas diplomdarba lugas sakarā viņš dienas pavada, atrodoties gultā un smēķējot marihuānu. Vienā no šīm dienām iztukšotie zālītes krājumi viņu noved līdz nelielai teātra zālei, kurā darbojas viņa draugs Režisors. Abi jaunieši ir sadarbojušies jau pirmīt, un Režisors ir ļoti ieinteresēts, lai šī sadarbība turpinātos. Pēc neilgas sarunas viņš, it kā pa jokam, iesaka Aleksandram savu diplomdarbu rakstīt par vienīgo, par ko viņš ir spējīgs domāt – par sevi un savām problēmām.

Pa to laiku Krustaps, noguris no neciešamās kopdzīves ar Aleksandru, cenšas viņam, kaut kā likt saņemties. Abi jaunieši nonāk apšaubāmā klubā un Krustapam pat izdodas iepazīstināt Aleksandru ar kādu no naktsdzīves sieviešu kārtas iemītniecēm. Alekss gan meitenes kompāniju izmanto tikai, lai vēl dziļāk gremdētos atmiņās par Annu un visbeidzot paziņo, ka

pēdējā brīdī ir sarunājis kādu gadījuma darbu ārpus pilsētas, un, par spīti tam, ka tuvojas diplomdarba nodošanas datums, pavadīs tur vismaz pāris mēnešus.

Divus mēnešus vēlāk Alekss ir atgriezies pilsētā – viņš ir nodzinis matus un savam zāļu skapītim pievienojis amfetamīnu. Viņam zvana Anna, kura vēlas satikties, taču izskatās, ka Aleksandrs tajā pilnībā nav ieinteresēts – savus vakarus viņš pavada, vērojot teātra mēģinājumus. Luga ir uzrakstīta, sekojot Režisora ieteikumam un divi, Aleksandram pilnīgi sveši aktieri atkārtoti filmas sākumā redzētos dialogus. Vērojot uz skatuves notiekošo, viņš sāk iztēloties, ka pats atrodas kādā groteskā uzvedumā, kur pilnīgi neskaidri tēli sāk jaukties kopā ar Aleksandra pēdējo mēnešu pieredzi. Nākamās dienas tiek pavadītas garās bezmiega naktīs un vakaros teātrī. Zvans no Annas šoreiz tiek vienkārši noīgnorēts.

Pēc laika ir pienākusi pirmizrādes diena – it kā, starp citu, ielūgta ir arī Anna. Īsi pirms došanās uz teātri Anna zvana Aleksandram. Mēs nedzirdam viņas balsi, taču saprotam, ka kaut kas ir atgadījies. Aleksandrs nekavējoties dodas pie viņas.

Anna savā istabā ir viena pati, noraudājusies – nav skaidrs, kas tieši viņai kaiš, bet šķiet, ka vaina ir ne tikai emocionāla, bet arī fiziska. Viņas jaunā drauga šeit nav un izskatās, ka nav bijis jau kādu laiku. Meitene nav spējīga doties uz izrādi, un tas Aleksu galēji izsūt no sliedēm – viņa sarakstītajai lugai šķiet vairs nav jēgas. Tā vietā, lai dotos uz teātri viņš brauc pie Annas jaunā drauga. Pats nezinādams, ko viņš grib panākt, viņš neveikli uzbrūk jaunietim, taču nekādus nopietnus bojājumus tam neradījis, aizmūk prom un visbeidzot pilnībā izārda pats savu dzīvokli. Pamīšus tam, kulminējas viņa cīņa ar teātra izfantazētajiem tēliem. Cīņa tiek zaudēta un Aleksandrs tiek izmests ārā no viņa izfantazētās skatuves, tumsā.

Cauri tumsai, nonākam pāris nedēļas tālā nākotnē. Bariņš jauniešu, Annu un Aleksandru ieskaitot dodas izbraucienā uz jūru. Abi jaunieši sēž viens otram blakus tomēr, kaut kas viņu starpā ir izmainījies. Kļūst skaidrs, ka kopā viņi vairs nebūs – vismaz ne tuvākajā nākotnē.

Viss beidzās trim kursabiedriem dodoties vēl vienā, psihodēliskā ceļojumā. Lai gan tas iesākās Aleksandra dzīvoklī, visi trīs nonāk atpakaļ pie jūras, kur viss stāsts sākās. Aleksandrs atkal redz sevi uz teātra skatuves – šoreiz kopā ar Annu – viņa jau atkal atkārtoti dialogu, ar kuru

tika izbeigtas abu jauniešu attiecības. Viņai norādījumus dod Režisors. Aleksandrs to visu kādu brīdi pavēro un tad vienkārši pieceļas, un dodas prom.

2. Režisora paskaidrojums par filmas ideju, stilu, struktūru un vizuālo risinājumu

Sākoties darbam pie filmas scenārija tapšanas, uzdevums sev bija ļoti eksperimentāls – izteikti subjektīvā stāstā, tā tapšanas procesā, meklēt kādu māksliniecisku vispārinājumu. Tā vietā, lai ņemtu šo vispārinājumu par pamatu un konstruētu stāstu izejot no tā, viss sākās ar ļoti vienkāršu sižetu, kas tika nemitīgi papildināts jau sastrādājoties ar filmas operatoru un veidojot filmas vizuālo risinājumu. Tā rezultātā attēls nav pakārtota kādai iepriekš izdomātai dramaturģiskai un sižetiskai shēmai – attēls to veido.

Par iemeslu šādai pieejai ir darba autobiogrāfiskā daba. Filma veido savdabīgu paralēlo pasauli, notikumiem reālajā dzīvē risinoties gandrīz vai vienlaicīgi ar filmā topošo. Pats režisors, tāpat kā daļa citu iesaistīto, uz ekrāna atveido paši savas alternatīvās versijas. Šis darbs top par dzīvu ceļojumu – tā galamērķis sākotnēji ir bijis pilnīgi neskaidrs un tika atrasts darba tapšanas gaitā. Par spīti tam, ka šāda pieeja parasti ir ļoti neauglīga, šīs filmas tapšanai tā šķita absolūti nepieciešama.

Pirmajā scenārija uzmetumā, stāsts ir ļoti vienkāršs – galvenā varoņa depresīvais stāvoklis, ko izraisa šķiršanās ar savu meiteni, tiek risināts un pētīts šim varonim, izveidojot lugu par piedzīvoto un piedaloties tās tapšanā. Pateicoties tam, viņam ir iespēja gūt alternatīvu skatupunktu uz notiekošo – redzēt sevi no malas. Šī savdabīgā terapija tiek pastiprināta ar psihodēlisko pieredzi – papildus rīku “izkāpšanai” ārā no sevis – apziņas stāvokļa maiņai.

Darba gaitā atsvešinoties no sižetiskajiem notikumiem, darbam parādās vispārinoša, filozofiska šķautne. Uz skatuves konstruējot realitāti, līdzīgu savējai, nepamet doma, ka šī konstrukcija ne ar ko daudz neatšķiras no tās, kas tiek veidota varoņa paša dzīvē – vientuļais, nomāktais apziņas stāvoklis ir paša veidots, daudz mazāk atkarīgs no ārējiem faktoriem, kā varētu šķist. Vēl jo vairāk – nodalījums “ārējie” un “iekšējie” faktori kļūst par ilūziju – vienkārši par elementiem, kas veido izrādi, tās konfliktus un atrisinājumus. Tas tiek ilustrēts

izmantojot dažādus vizuālus paņēmienus, piemēram, galvenais, ārējais faktors – varoņa liktenīgā meitene – gan attēlā gan sižetā atrodas otrajā plānā. Par viņu mēs tā arī neko daudz neuzzinām, uzsverot to, ka varoņa apmātība nesakņojas nevienā citā, kā viņā pašā.

Ideja par teātra skatuvi, kā vietu, kur sāk saplūst protagonistas izveidotā realitāte un šķietami reālā, atbalsojas austrumu, filozofisko mācību domā par pasauli, kā drāmu. Viena esība, kas izspēlē šo pasauli savdabīgā izrādē, kas nav patiesā realitāte, dara to tik pārliecinoši, ka pati ir noticējusi savam tēlojumam. Filmas varonis, uz skatuves notiekošajam nenotic un tas palīdz viņam nenoticēt arī saviem priekšstatiem par sevi. Finālā, protagonistas redz sevi pašu kā aktieri savā lugā. Viņš izvēlas vienkārši piecelties un doties prom no skatuves, un, ja pārtraukt spēlēt pavisam nozīmē pārtraukt piedalīties šajā realitātē, viņš vismaz atrod brīvību pats izvēlēties izrādi un tās noteikumus. Par to kāda ir šī izvēle, filma nevēsta – atvērtais fināls vienkārši piedāvā iespēju būt brīvam, kas arī ir stāsta galamērķis.

Izvēloties filmas vizuālo risinājumu jau pašā sākumā nostiprinājās divas svarīgas pamatievīzes – filma tiek veidota izmantojot brīvu, plūstošu rokas kameru un konstruējot gaismojumu, paralēli reāliem, attaisnotiem gaismas avotiem, tiek izmantoti gleznieciski, tikai varoņa iekšējā sajūtu pasaulē attaisnojami. Rezultātā, ar dokumentālo kino asociētais, plūstošais skatījums uz it kā nereālo vidi veido savdabīgu efektu – konstruētā realitāte sāk šķist tikpat reāla un dokumentāla, kā eksterjeri, kur mākslīgās gaismas tikpat kā nav izmantotas.

Filmas vidi varētu nosaukt par nosacīti subjektīvu. Interjeri it kā pakļaujas varoņa iekšējam stāvoklim – viņa sākotnēji šaurajam skatienam uz apkārtni, ieciklēšanos savā mākslīgi radītajā vientulībā. Gan eksterjeri, gan interjeri ir tuneļveidīgi – rokas kamera ir it kā brīva sekot varonim atvērtā telpā, kas ir sajūtama aiz kadra robežām, taču no tām ārā netiek – protagonistas un kamera sākotnēji izvēlās apkārtni neredzēt. Visu laiku tiek uzturēta brīvības ilūzija, lai gan patiesībā kameras kustības ir rūpīgi iestudētas, un apkārt esošā konstrukcija ir ļoti limitēta. Brīžiem kameras objektīvais skatupunkts pārtop par protagonistas POV. Šī izmaiņa notiek viena kadra ietvaros sapludinot abus skatupunktus – rezultātā top skaidrs, ka nekāda izmaiņa patiesībā nav notikusi. Tam pretstatā, filmas sākumā un beigās parādās plaši, atvērti eksterjeri, kas ilustrē varoņa izkāpšanu no konstruētās realitātes.

Teātra ainas, kurās atspoguļojas varoņa iekšējā pasaule, ir veidotas pārsātināti simboliskas, taču ātri vien ir skaidrs, ka, meklējot tajos, kādas dziļākas sakarības sanāk ļoti ātri apmaldīties, tāpat kā apmaldījies ir šo simbolu iniciators. Piemēram, pirmo reizi ienākot teātrī mēs nemaz neredzam mēģinājumu, kas tajā mirklī risinās uz skatuves – protagonistis redz sevi kā Jēzum līdzīgu tēlu, kuru uz iznīcību ved dēmonisku eņģeļu koris – sievišķā enerģija, kā tā brīža šķietamais ienaidnieks. Tas novienkāršoti uzsver vienu no galvenajām, filmā risinātajām, filozofiskajām problēmām – simboliskā domāšana, kas sāk tiek uztverta, kā realitāte. Pretēji tam nostatīta relatīvi tīrā uztvere – tie paši gaisīgie, eksterjeri, kas ir pilnīgi naturāli, brīvi no jebkādiem uzmanību piesaistošiem akcentiem.

3. Projekta nepieciešamības pamatojums

Par šīs filmas nepieciešamību var runāt vairākos līmeņos. Pirmais no tiem ir tīri personīgs – darbs ir tapis tieši tāds, jo tā tapšanas brīdī, tas nevarēja būt citāds. Filmas autobiogrāfiskais raksturs, to principā padara par autora personīgo problēmu risināšanu caur mākslu. Lai gan tik tiešs ceļš diez vai ir jāpraktizē, kā norma, kā studenta pieteikums sevis izvēlētajā lauciņā – tas likās ļoti atbilstošs.

Plašākā mērogā šis darbs uzskatāms kā pieteikums dziļi personiskai pieejai, gan sižetā, gan attēlā. Izmantojot ļoti limitētus līdzekļus darbā ir mēģināts meklēt mākslinieciskus vispārinājumus ikdienišķās un pat brīžiem banālās situācijās, skatot tās gan caur juteklisku, gan analītisku prizmu. Tāpat darbs vēsta ļoti vienkāršu un bieži nenovērtētu viedokli par to, ka problēmu sakne ir vairāk atkarīga no iekšējiem, nevis ārējiem faktoriem.

Sagatavošanās

Izdevumu tāmes sastādīšana

Visi iegūtīe līdzekļi UN arī pašieguldītie līdzekļi tika apkopoti un strukturēti pēc maksimālās nepieciešamības un iespējām. Pamatā novirzīti grupas ēdināšanai, auto degvielai,

mākslas departamentam un kameras, gaismu departamentā. Jāsaka, ka grūti tos saukt par līdzekļiem pie budžeta – „naudas nav“. Bet praktiski darba gaitā iegūtās sadarbības rezultātā ir atsaucīgas esošajā industrijā kompānijas „Cinescope“LT; „BBrental.eu“LV, kas palīdzēja nodrošināt ar filmēšanas tehniku pēc manas ieceres un „SDG“ LV gaismu departaments ar gaismu tehniku.

Radošās grupas izveide

Manuprāt, veidojot komandas darbu ar ieceri realizēt to ekrānam ir jāapzinās, ka tas prasa profesionālu sagatavotību katram, kas tajā piedalās. Šajā gadījumā, saprotot un izsverot iespējas, man svarīgākais ir galvenais gaismotājs un vismaz divi palīgi, jo iecerētas ainas ar tehniski sarežģītu gaismu izvietojumu. Izveidojās lieliska sadarbība ar Aleksi Čerkāšinu. Kā arī, svarīgi kameras komandā divi asistenti (fokusa vedējs un kameras tehniķis), jo pārsvarā tiek filmēts no kustīgas rokas kameras un ar lielu datu apjoma ierakstu. Kopā ar režisoru un viņa palīdzi nolēmām šādi strādāt un nodrošināt grupai pienācīgus filmēšanas apstākļus arī filmēšanas grafiku, lai katram būtu, kaut vismazākais gandarījums par paveikto darbu un piedalīšanos.

Kadrējumi

Aptuveni mēnesi iepriekš ar režisoru sākām kadrēt pēdējo, pabeigto scenārija versiju. Mūsu kopējā iecere bija radīt varoņa iekšējā pārdzīvojuma telpu, kādu tas iespējams redz pasauli sev apkārt esot dziļi ierāvēs sevī. Pamatā interjēros, kas tika piemeklēti un realizēti veiksmīgi atrastos dzīvokļos radās sajūta par galvenā varoņa iekšējo un ārējo pasauli. Estētiski neradot plašuma sajūtu ar ainaviskiem kadriem, bet radot tam apkārt tikai rāmjus.

Kopējā forma tika veidota radot kadrus ar maz montāžas vietām, kas pastiprina vizuāli pietuvinātu sajūtu, klātbūtni varonim. Mazliet dokumentālā stilā rokas kamera, kā arī statiski kadri dod iespēju būt ar varoni un arī no viņa atstāt.

Filmas stils

Veiksmīga, man šķiet, izveidojās sadarbība ar filmas laukuma dizaineru, mākslinieci Baibu Aizkalnu ar kuras inspirāciju par tēmu tika pilnībā izveidots galvenā varoņa dzīvoklis ar noskaņām, kādas tās iedomājāties kopā ar režisoru. Dzīvoklī radot dziļuma sajūtu tonālā paletē tajā pieskaņojot varoņu tērpus, kā arī dažviet izmantojot krāsu ar gaismas atsarošanas labu spēju.

Kopā ar Aleksi iedziļinājāties sajūtā un radām gaismas sajūtu, kāda tā varētu būt viscaur stāstam. Par pamatu ņemot, interjēros zemas tonalitātes, kontrastus, asu zīmēju, kā arī neizskaidrojamus gaismas efektus ar krāsām un spilgtumu. Veidojot gan dienas noskaņu, gan nakts. Pretēji Galvenā varoņa interjēra telpām, kurā viņš atrodas pamatā, viņa draudzenes dzīvokļa interjērs tiek veidots gaišs ar lielu aizpildījumu, asu zīmējumu. Pamatā izmantojot gaismu no loga un to virzot ar spoguļu palīdzību izmantojot atstarotājus un spējīgu materiālu loksnēs (deprons), kas var veikt deformācijas un tādā veidā maksimāli iegūstot gaismu no nepieejamām vietām to lokot.

Kameras stilistikā izmantoju rokas kameru no pleca gan kustībā, gan statikā, tādā veidā iegūstot vairāk nejaušības klātbūtni un spēju būt ar varoni pat neparedzamā tā darbības brīdī. Izmantoju arī cietās sakabe uz automašīnas un velosipēda, kas liek traukties kopā ar varoni dinamiski nezaudējot emocionālo vērojumu.

Filmēšanas vietu izvēle

Filmas videi bija noteikta konkrētas pilsētas vai vietas netpazīstamība, jo šajā stāstā tam nav uzsvara un vajadzības. Lokācijas meklējām Rīgā. Pēc ilgas meklēšanas atradām izdevīgu dzīvokli Upīša pasāžā, kuru mums piedāvāja par velti uz mēnesi, jo mēs tajā, diezgan, pilnīgi veicām iekārtošanu un krāsošanu pret to cik nošķucis tas bija. Galvenokārt, dzīvoklis atbilda manai sajūtai par telpu, kurā atrodas galvenais varonis. Dzīvokļa plānojums man bija veiksmīgs, lai izvietotu gaismas gan interjērā, gan no loga, kā arī, sekojot varonim pa telpām varēju veiksmīgi izgrozīties neapturot kadru procesā. Tas tika ļoti veiksmīgi izmantots. Otrs dzīvoklis

nebija atrasts līdz pēdējam brīdi, kad stāstot, kādam draugam sajūtu, kādu redzu meitenes dzīvoklī, viņš veikli ieteica variantu, kuru apskatīt un tas bija vizuāli precīzs ar iekārtošanas niansēm. Eksterjērus filmējām pilsētas remonta darbu nožogojumos, tuneļos un Salu tilta gājēju pārejās tilta apakšā. Mašīnas cietās sakabes likām ārpus rīgas, jo nebija policija, kas apturētu satiksmi un nācās meklēt platu un klusu šoseju un to darīt bez atļaujām.

Filmēšanas laika noteikšana

Šajā stāstā varēja būt vēls rudens vai agrs pavasaris, ja tika filmēti eksterjēri pie dabas tad tie veiksmīgi bija apmākušās dienas laikā saglabājot pelēcību un dodot noskaņu saistībā ar varoni. Stāsts pats par sevi nenorāda uz tā laika posmu un vietu, kurā tas risinās. Mana doma bija realizēt vidi tādu, kurā nav noteicoša laika sajūta un ir specifiski veidots gaismojums ieturot realistisku noskaņu un to arī nedaudz sagrozot. Attiecīgi šāds faktors mūs mazāk ietekmēja filmēšanas tehnikas un aktieru piejamībā, kad varējām pēkšņi kādu dienu samainīt vai pārcelt vajadzības pēc. Plānojot dienas bija arī viena vēlā maiņa, kad nepieciešams bija filmēt aktiera velo braucienus ar kameras cieto sakabi uz tā, sētas vārtos notiekošu kautiņu, naktī ierašanos dzīvoklī un to dusmās bojājot. Šajā gadījumā arī strādāju ar piegaismojumu naktī ar augstu kontrasta pakāpi un veidojot arī dzen siluetus, kas manuprāt ļoti labi sasaistīja gan sajūtu par vidi telpā un varoni tajā neprasot uzdot jautājumus, kur tas notiek vai atrodas.

Aktieru atlase

Kopā ar režisoru piedalījās aktieru atlasē uz galvenā varoņa draudzenes lomu, jo trīs galvenie aktieri ir mūsu pašu paralēlkursa režisori, protams ar aktieru iemaņām, kurus režisors izskatīja pēc saviem kritērijiem. Man svarīgi bija redzēt meitenes kontrastu pret galveno varoni un šķiet izdevās to ieraudzīt. Filmā meitenei neatklājas seja līdz filmas izskaņai, līdz brīdim, kad stāsts teju tiek atrisināts un šādu stilistiku veidojot pret aktieri, domāju, uzkrājām emocijas un

noslēpumu pret tēlu, kas viņš ir. Kā arī jaunā aktrise sevi pierādīja, kā profesionālu un spēju dziļi turēt tēlu sevī, bet ļaut to nolasīt kontrastā ar savu draugu, galveno varoni.

Kalendārā plāna gatavošana

Gribējām radīt atmosfēru bez steigas un ņemot vērā arī tehnikas apjomu, kuru lietojām, lai neradītu iespējamu mākslinieciski veidoto ainu konceptu zudumu, dienu plānojām ar mazu rezervi, lai darba stundu ziņā tā nepārsniegtu ierastās divpadsmit stundas. Šādi arī grupa bija apmierināta un spēja līdz iet izveidotajam filmēšanas ritmam 12 filmēšanas dienu periodā.

Tehniskais risinājums

Jāsaka, ka jebkurš tehniskais risinājums ir iespējams, ja tas atrod sev pamatojumu risinot stāstu. Mana pieredze, lielākoties, ir ar divām kamerām – RED un Arri Alexa. Zinot abu kameru spēju es nonācu pie secinājuma izmantot kameru RED. Šī kamera specifiski veido kontrastu attēlā, krāsu toņos un strādājot ar zemu apgaismojuma līmeni tās fotogrāfiskajā platumā (13 stopi, pamatjūtība 800ISO) veidojas specifiska bildes graudainība, kas man šķita svarīgi veidojot attēlu šajā stāstā. Objektīva izvēlē nonācu pie secinājuma, ka būtu nepieciešams iegūt maksimālo plašuma sajūtu un tas bija kopējs lēmums ar režisoru, ka filma būs platformātā. Tad bija divas iespējas no izvēles – lietot sfēriskos objektīvus un atēlu iegriezt 2.35 :1 formātā vai meklēt anamorfisku objektīvu iespējas. Tādas es atradu sadarbībā ar Cinescope.Lt, kuru plauktos guļ Lomo Ana lēcu komplekts un par labu atlaidi no kopējās cenas tāmē uz šīm 13 dienām tos varējām atļauties. Ar šiem objektīviem strādāju pirmo reizi, bet lietošanā ieguvu dienu iepriekš pirms filmēšanas uzsākšanas. Izdarīju testus un secināju, ka krāsu nobīde ir tuvu tam, kādu to iztēlojos filmas attēlā un flēru zīmējums tiešas gaismas ietekmē ir fantastisks, ko šie objektīvi spēj. Patīkamu dziļumu veido arī „bogen“ neasumu veidojot ovālu tādā veidā sajūtiski padarot vēl ekspresīvāku attēla dziļumu. Kā jau objektīviem ar stāžu, dažiem no tiem bija problēmas ar bildes mīkstuma pakāpi, bet ne tik lielas, lai to nevarētu atrisināt ar diafragmas kompensāciju.

Pamatā, vislabāko zīmējumu tie zīmē ar f4 stopu. To arī centos turēt garfokusa objektīviem, bet platākajiem F2.8 1/3. Izmantoju paņēmienu, ar kuru rēķināju ekspozīcijas kompensāciju -1 eksterjēros un -1/2 interjēros, lai pēcprādē kompensējot iegūtu kameras savdabīgo graudainību pie šiem apstākļiem, kas mazina bildes plastiskumu un veido dziļākus vidējos toņus. Pārsvarā tas atrodas krāsu zilajā kanālā un ņemot vērā zemo gaismas tonalitāti un attēla krāsu „renderingu“ nebojā tā strukturu pamatā. Izmantoju arī OPF Ana 25 – 80mm transfokatora objektīvu epizodēs, kuras filmējām vēlāk, kad vairs nebija iespējams rezevēt Lomo. Pēc zīmējuma un krāsas lielas atšķirības vai pamanāmas nav, bet ir nedaudz savādākas flēras un „bogen“ saistībā ar to, ka pamatā tas ir sfērisks objektīvs ar anamorfisku adapteri pirms lēcas. Šis ir pamata uzstādījums man veidojot šīs filmas attēlu.

Kopējais tehniskais saraksts

RED Epic komplektācija, kartes, baterijas

Mantis Handheld

Chrosziel matebox

ND Hot Mirror set 0.3; 0.6; 0.9; 1.2

LOMO ANAMORPHIC T2.5/35mm

LOMO ANAMORPHIC T2.5/50mm

LOMO ANAMORPHIC T2.5/75mm

LOMO ANAMORPHIC T3.4/100mm

OPF compact Anamorphic zoom lens 25 – 80mm /T4.3

Preston cinema radio focus

TvLogis 17' monitors

Gaismu tehnika ar Daiņa Siliņa atbalstu no „SDG“

4Kw HMI 1x

2.5 Kw HMI 2x

1.2 Kw HMI 1x

575 MI 2x

Kinoflo 4x 120 2x

Kinoflo 4x 60 1x

LED Panels 3x

Mikroflo Set 1x
Bicolor 1x
2Kw Tungsten 1x
1Kw Tungsten 2x
650W Tungsten 2x
Dedolight 24v 150w set 1x
3 Kw Honda generators 2x
Mirror 1x1 2x
Flag set
Reflector set
4x4 filter frame set 4x

2. Ražošanas posmos

1. Posms INT. 4 dienas

Galvenā varoņa un viņa draugu dzīvokļa realizācija, kas tehniski tika sagatavota dienu iepriekš pirms filmēšanas uzsākšanas, kopā ar mākslas un gaismas departamentiem.

Dzīvoklī svarīgi bija panākt galvenā varoņa noskaņai atbilstošu vizuāli realizējamu sajūtu attēlā, kopā ar tajā dzīvojošo draugu radot atšķirības. Pamatā izmantoju mākslīgos gaismas ķermeņus izvietotus pie griestiem. Jo filmējām garus gājienus caur visām dzīvokļa telpām. Doma par gaismu bija kā tumšs ar tādiem kā caurumiem vizuāli neredzamiem, bet veidojot koridorā un dzīvojamajā istabā gaismas stabus. To realizējām nosedzot griestus ar melno materiālu pilnībā atstājot vietu spogulim pa kuru no slēpņa strādā gaismas avots un radot asu gaismas kūli spogulī to virzot uz leju. Grīdu māksliniece bija izveidojusi krāsu kvadrātu laukumu stilā, centrā nokrāsojot baltu, kas strādāja kā papildījums telpai. Dienas ainā dzīvojamajā istabā zīmējumu veidojām no loga ar 6kw HMI PAR caur logā ielīmētiem CTO filtriem. Pēc ainu gaitas tika veidoti dažādi piegaismojumi izmantojot kinoflo siltās 3200k lampas un 5600k lampas ar atstarojumu no materiāla. Vai dedolight 150w lampas kā viegls aizpidījums. Galvenā varoņa istaba pēc stilistikas tika izveidota drūma un tumša. Tajā izveidoju gaismas ķēdi uz grīdas. Tādu

kā ķekaru ar sešām patronām pa sešām 60w spuldzēm uz grīdas izvietotām. Dienas ainās tikai gaisma no loga saules pusē un atstarotājs pēc nepieciešamības. Nakts ainās Krustapa istabā izmantoju praktiskos gaismas avotus un 2kw 3200k aiz loga piegaismojot kā no ielas. Ar spuldžu palīdzību radot telpas aizpildījumu pēc vajadzības.

Virtuvi izveidojām gaišu pēc interjēra, jo tajā pārsvarā filmējām dienas ainas izmantojot 2kw 3200k lampu no loga radot saules zīmējumu. Ar kinoflo 5600k no griestiem kontrastā virzītu centrāli pa vidu. Ar dūmu palīdzību izveidojot gaismas piepildītu telpu. Šeit dažādi ēnu efekti gaismojot caur stikla priekšmetiem un atsevišķas krāsu efektu gaismas virtuves zonās, kas gleznaini izceļ redzamās daļas.

Koridoru izveidoju, kā ielu ar divām lampām griestos, kas strādā šaurā gaismas starā kā laternas. Tumšs ar divām caurejošām gaismas bāzēm no augšas. Koridora sākumā pie ārdurvīm ir sienas skapis, kurā tiek audzēta marihuāna un tajā ir divu 5600k 35w spuldzes aiz augiem. Tas strādā, kad pie skapja kāds darbojas un turpinot iet dziļāk dzīvoklī šķērso tumšo zonu caur koridoram ieejot kādā no atklātajām telpām citā gaismas zīmējumā.

Dzīvoklī tiek nofilmētas paredzētās ainas un arī ainas, kas ir jau ar efektu gaismām, kad puīši lieto apreibinošas vielas un paši strādā ar gaismekļiem. Tajās izmantoju krāsu efektu gaismas un tiešas gaismas objektīvā saglabājot pamata noskaņu tajā radot ilūziju. Tiek iegaismoti arī, dažādos veidos dažādi priekšmeti pie sienām un telpā, kā arī izveidota instalācija Krustapa istabā ar krūmāju sūnām, radot meža sajūtu, kur spīd saule un vienā plaknē liekas, ka tas ir ārā, bet otrā manāms nedaudz telpas plānojums, kas rada puīšu maģisko ceļojumu telpā un laikā.

Šis dzīvoklis tiek pabeigts pilnībā un tajā vairs neatgriezāties.

2. Posms INT. 2 dienas

Annas dzīvoklis

Dzīvoklis tiek sagatavots filmēšanai divās telpās – guļamistaba un virtuves zona, kas savienojas. Šeit tiek filmētas ainas, kuras radoši un sajūtiski ir atšķirīgas galvenā varoņa dzīvoklim. Lietoju 2x 4kw HMI no loga kā pamata gaismu un zīmējumu telpā. Pateicīgi ir tas, ka dzīvoklis atrodas pirmajā stāvā un ir iespēja bez pacēlāja izvietot gaismas. Telpā radu

piegaismojumu tikai no atstarotājiem un dziļākajā stūrī, kas arī ir vistumšākais, ievietoju ielocītu atstarojošu materiālu „depron“ un no grīdas ar mazo kinoflo un divām 5600k lampām tajā pa ievietoto materiālu, kas lieliski rada kļiedētu gaismu telpā nejutot tās avotu. Ar „depron“ materiālu, tika noklāta arī grīda pie gultas, galda, lai maksimāli piepildītu telpu ar gaismu. Mērķis bija radīt gaišu un gaisīgu dzīvokli meitenei. Tas absolūti izdevās.

Annas dzīvoklī otrajā dienā nofilmējām nakts ainas, kurās izmantoju tikai praktisko gaismu to piegaismojot ar atstarotājiem.

Visā dzīvokļa ainās tika lietoti mākslīgie dūmi radot dziļuma sajūtu un paceļot gaismas spektru zemajos gaismas līmeņos. Pēc nepieciešamības izmantoju 575 HMI gaismas avotu pa atstarotāju, kas novietots uz grīdas lai iegaismotu priekšplānu vai paceltu gaismas līmeni.

Šajā dzīvoklī nofilmējam paredzētās ainas un vairs neatgiežamies.

3. Posms EXT

1. diena

Plānā filmēt Annas mājas pagalmu ar vārtrūmi dienas gaišajā daļā, kad ir apmācies. Šeit radās problēmas ar pēkšņu saules parādīšanos un nekādi nevarējām to nosegt, jo nebija tādu materiālu. Būtu bijis vajadzīgs vairāki negatīvie rāmji uz augstiem statīviem. To paredzēt varēju, bet iespēja izīrēt nebija. Nogaidījām un sapratām, ka kardināli jāmaina plāns un jāfilmē ar saules gaismu, kas nebija paredzēta pēc stāsta noskaņas. Pagalmā notika Aleksandra un Annas saruna pa telefonu. Aleksandrs atradās pagalmā zem loga un Anna stāvēja otrā stāva logā aiz aizkara turot rokā telefonu. Šeit piegaismoju zīmējumu Annai telpā aiz loga, lai tā būtu saskatāma kā siluetā. Aleksandram sedzu kontrasta pusi ar negatīvu materiālu, kas ēno sejas daļu. Saule radīja gaismas laukumus ap dzīvokļa logiem ar kuriem nekādi nevarēju cīnīties tikai pareizi eksponējot un palielinot telpas zīmējoša luktura jaudu uz Annas siluetu. Aleksandra vidējā plāna fonā bija siena ar krūmāju, kas atradās ēnā, lai savilktu montāžiski šos plānu uz to tika radīti mākslīgi gaismas laukumi ar spoguļiem.

Šeit filmējām pagalma tuneli, kad Aleksandrs ar velosipēdu iebrauc caur to pagalmā un pēc sarunas aizbrauc. Tunelī gaismoju ar spoguļi pret sienu radot gaismas šķersgrizumu ēnas pusē,

kas veido sāna gaismu uz tēlu tam to šķersojot otrpus saglabājot silueta sajūtu. Skatoties no pagalma puses caur tuneli, paralēli ir iela un sēta tās malā. Uz kuras Aleksandra iebraukšanas kadrā, fonā tiek radīts efekts ar spoguļi, kas līdzinās spilkas gaismas atstarojumam atverot logu – gaismas laukums pēkšņi parādās kadra daļā neskarot aktieri.

Nepietiekošu producenta spēka resursu rezultātā, nebija iespējams izbraukt iedzīvotāju automašīnas no nepieciešamajām vietām, kur filmējām, un nācās tās iekļaut kompozīcijā, kas manuprāt nebija labi.

Šeit uzfilmējām visu paredzēto un kopā ar režisoru nolēmām montāžas procesā izvērtēt atsevišķu kadru vajadzību, kas ļautu neizmantojot neparedzētos apstākļos radušos kadrus, kas vizuāli nav bagāti un vairāk liecina par nesagatavotību tajos.

2. Diena EXT

Gatavojamies izbraukt uz lokāciju nomālus Rīgai, kurā filmējam šosejas braucienus ar automašīnu. Šī ir nopietna diena, jo tiek būvēta cietā kameras uz kabē sānā mašīnai, kas filmē braucošu auto pret tās interjēru un varoņiem tajā. Šis process aizņem ~4 stundas un ir paredzētais apmākušās dienas laiks, kad sākam filmēt. Nofilmēts tiek arī no braucoša auto, kā filmas automašīna traucas pa šoseju. Šeit izmantoju atstarojošus materiālus un LED paneļus uz auto priekšējā paneļa. Kameras rakurs tiek ielikts slīpumā, lai redzētu durvju stiklā atspulgu no šosejas malā esošiem kokiem un pļavām.

Mazliet ievilkoties filmēšanai, kur rēķinājāmies ar to, ka vakara pusē debesis atvērsies un būs iespējams režīmā nofilmēt papildus ainu, kad varoņi piebraukuši pie karjēra vērot vakara saules norietu, sākam kavēt uz vietas pārbraukšanu. Pa ceļam tiek papildus uzfilmēti neparedzēti kadri auto INT, ja nepagūstam režīmu. Esot uz vietas vēl ir iespēja nofilmēt. Steigā tiek sagatavots laukums un filmējam skaistu kopplānu. Piegaismoju ar 1200kw HMI no priekšas uz atstrotāju paceļot zemos līmeņus un saglabājot auto ieslēgtās priekšējās gaismas rodas vajadzīgā sajūta.

3. Diena EXT

Filmējam vēlā vakara gaismā velosipēda braucienus. Kamera tiek uzmontēta velosipēdam priekša cietajā sakabē no lejas uz portretu caur stūri. No sāna piemontēts LED panelis ar 3200k un jaudu tādu, kas būtu no atstarojuma, kad garām brauc mašīnas un ir pati pilsētas gaismas sajūta. Ir vieta, kur šķerso celtniecības norobežotu gājēju trotuāru ar jumtu, kuram izbrauc cauri varonis. Tur radīju gaismas efektus no reālas situācijas, kad garām brauc automašīnas gaismojot kontrgaismā un strādājot ar lauztu staru kameras objektīvā un no ielas pretējās puses ar statīvā 800w 3200k lampu kustībā pretēji to griežot, radot sajūtu no pretimbraucoša auto. Šis izdevās pārsteidzoši labi.

4. Diena EXT

Filmējam dienas gaišajā daļā dažādās vietās varoņa gājienus no teātra uz mājām un otrādi. Ņemot neatpazīstamas vietas un vairoties no piegaismošanas iespējām, kā tikai strādājot ar atstarotājiem.

5. Diena INT. Naktsklubs

Šeit tiek nofilmēta gara aina vienā kadrā ar kustību cauri visai telpai līdz bāram, kur sēž varoņi. Filmējam DEPO bārā, kurā jau uz vietas ir iespējamās disko gaismas un stroboskopi, dūmi. Nākas izvietot un ieslēgt attiecīgi vajadzīgās efektu gaismas. Šeit fonā lietoju spoguli, kas ir kā interjēra sastāvdaļa, bet nemanāma, ka tikai taja vairojas redzamā dejuzāles daļa, kas dod papildus dziļumu un plašuma sajūtu, ka arī cilvēku daudzumu. Bāru izveidojam vietā kur atrodas varoņi un lete. To gaismoju no pudeļu aizmugures ar 3200k kinoflo lampā. Virs bāra izvietoti efekta kustīgās gaismas, kas maina gaismas spigtumu kustībā uz varoņiem, radot no sāne esošas deju zonas gaismas sajūtu.

Šeit tiek nofilmēta arī aina tualetē. Kur izmantoju papīra gaismas bumbas ar spuldzēm tajā novietotus uz grīdas un pie spoguļa griestos uz leju virzītu Bicolor led paneli ar 3200k krāsu temperatūru, kas strādā uz portretu spogulī no augšas pret baltu izlietni radot tādu zīmējumu un baltā izlietne piegaismo cietās ēnas.

Pie naktskluba ieejas nofilmējam kopplāna ainu, kuru gaismoju tumsā radot nomaļas ielas sajūtu. Izmantoju praktisko laternu virs ieejas un sāna zīmējumu no ielas ar 2kw 3200k mākslīgo apgaismojumu. Šis ir kontrastains un tumšs kadrs, koncentrējot uzmanību uz varoņiem.

6. diena EXT. Jūras krasts, mežs pie tā

Filmējam Mangaļsalā apmākušās dienas laikā. Izmantoju atstarotājus un Bicolor led paneli piegaismojot. Šeit nofilmējam paredzētās ainas dienas gaišajā daļā.

Dodamies priežu mežā un laikus atrastās lokācijās izvēlējos tādas vietas, kur koki dažviet retojās un veirāk ienāk debesu gaisma. Tādējādi saglabājot un filmējot realistiskos apstākļos šeit nofilmējam visu paredzēto.

Filmas montāža

Filmas „melno montāžu“ veic režisors, bet ar norunu, ka tiek iesaistīts operators, jo ir daudz specifisku kadru, kuros griezuma vietas ir nosakošas kadrējuma un gaismu ziņā. Paredzēta pēcapstrāde ar ieskaņošanu un krāsu korekciju. Gala materiāls paredzēts Blu – Ray formātā, HDV un iepējams DCP, ja tiks rādīts uz lielā ekrāna.

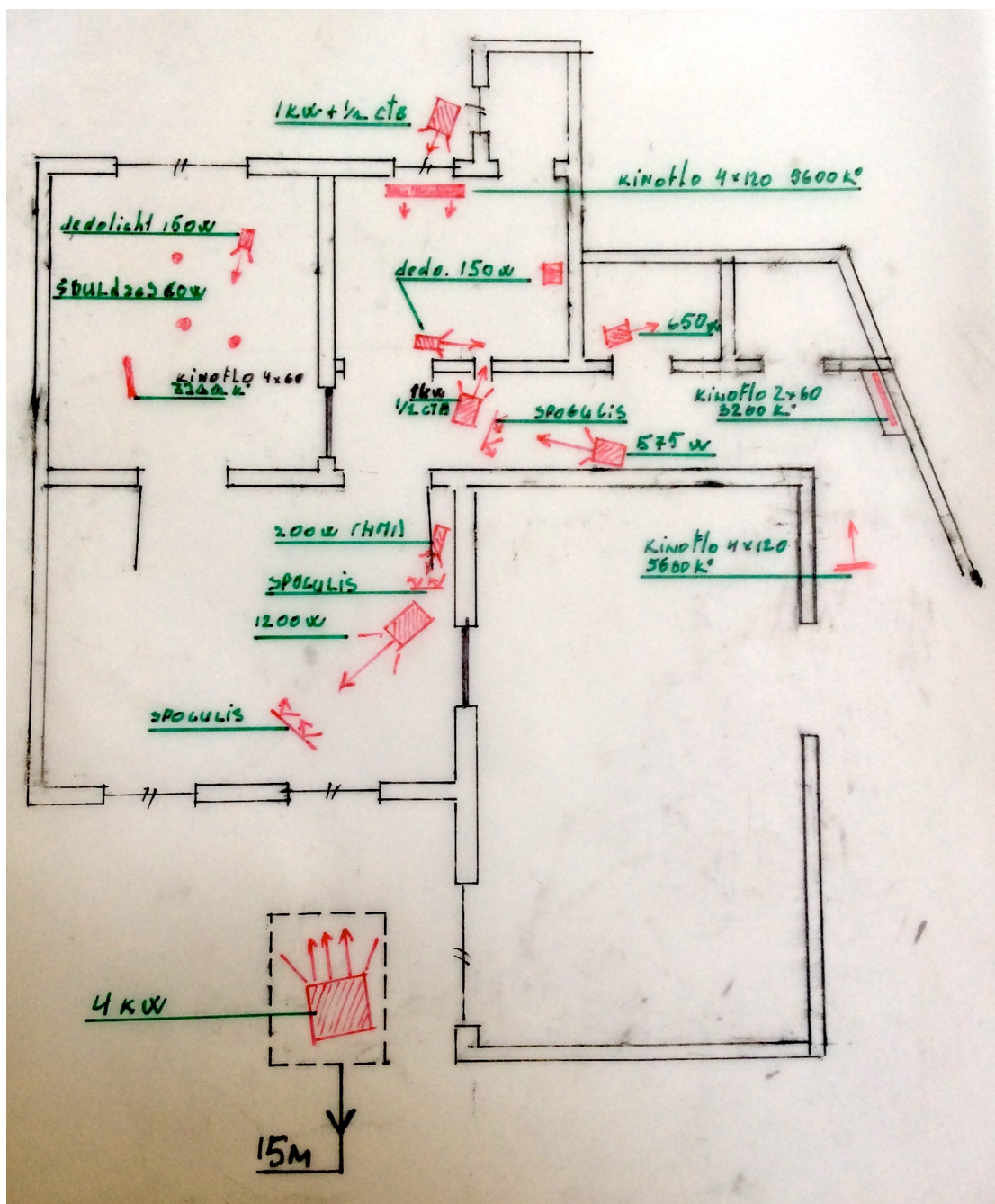
Kopsavilkums

Manuprā, šajā projekta tapšanas laikā saskāros ar dažādām situācijām, kas varbūt nebūtu atrisinājušās tajās neiesaistoties, kas nav mans profesionālais pienākums. Šādi sevi varu ieraudzīt vai esmu gatavs pieņemt izaicinājumu un iziet uz kompromisiem, kas nav paredzēti, jo vienmēr ir iespēja iziet uz kompromisiem. Izdevās izpildīt gaismu shēmu plānu interjēros un radīt paredzēto vizuālo noskaņu filmas kopējā stilā. Daudz ir likts uz montāžas darbu, kurā kadru saistības ir nozīmīgas to paralelītātē. Tādējādi ir izveidojusies laba sadarbība ar režisoru, gaismu mākslinieku un filmas mākslinieci, jo ar šiem cilvēkiem komandā radījām kopēju veselumu. Jāsaka, kā nedrīkstētu būt, bet ņemot vērā sižetu, domāju, šis ir ļoti atbilstošs risinājuma iznākums tam par ko ir stāsts.

Mana pieredze vēl jo vairāk kāpinās un tā bija laba pieredze gan no filmēšanas un gaismošanas manieres un piegājiena, gan šādā veidā risināt stāstu.

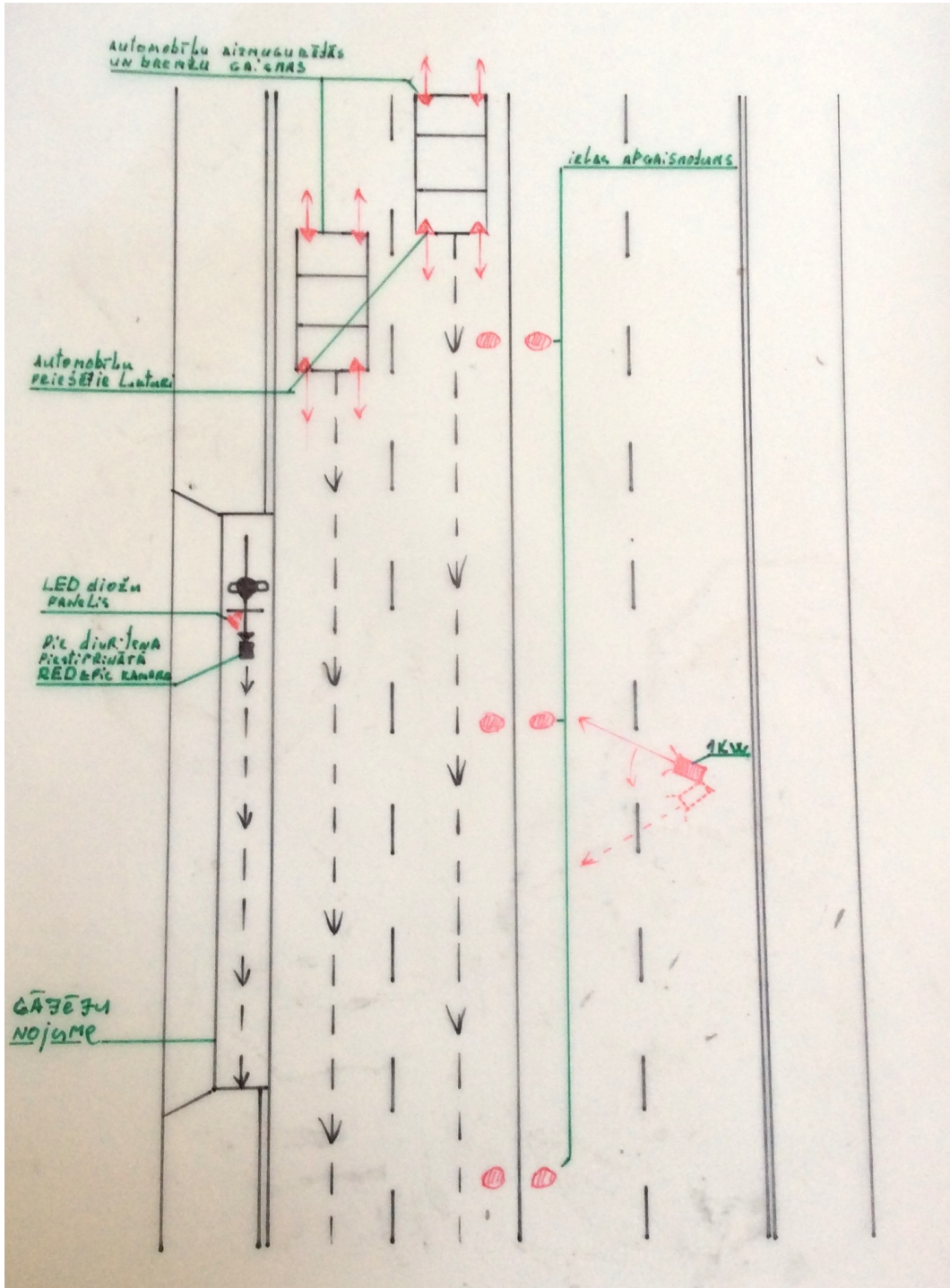
Esmu apmierināts ar paveikto un katra, kas šī projekta ietvaros piedalījās, ieguldīto laiku un enerģiju, un tas ir komandas darba pamatā.

Pielikums

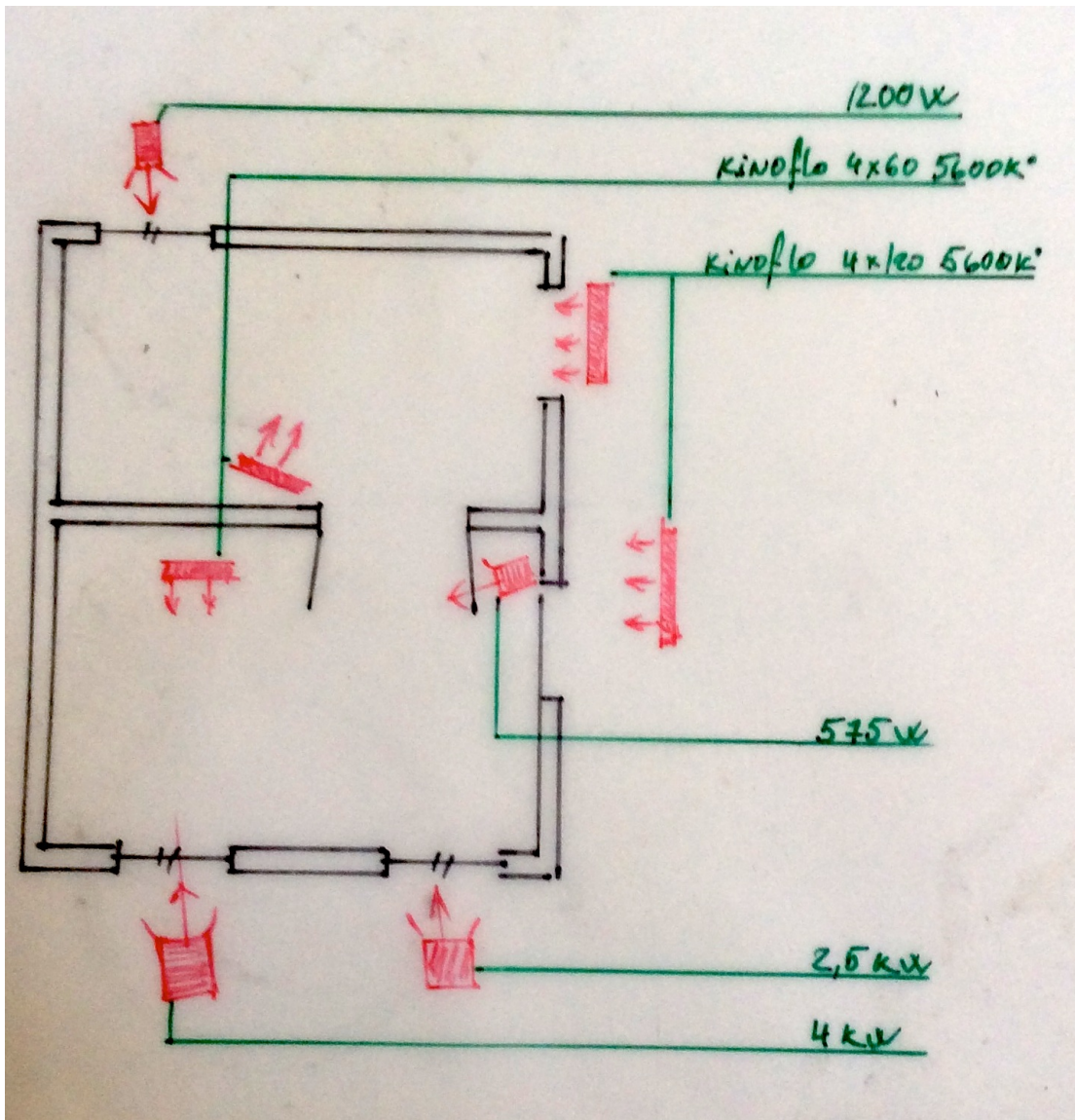

Aleksandra dzīvoklis

Kamera strādā visas telpās kustībā, atsevišķās ainās, vienas telpas ietvaros ir minimālas gaismojuma izmaiņas.

Velosipēda brauciens naktī

Annas dzīvoklis

Kamera brīvi pārvietojos visā dzīvoklī, galvenokārt, ieturot distanci pret logu.

